

Hundepladsen

Gymnasium

Hundepladsen, er én ud af i alt ni podcasts produceret af Katrine Nyland til Ilulissat Isfjordscenteret.

Fag

Tværfagligt – sprog, science, med hovedvægt på biologi

Læringsmål

- Eleverne opnår grundlæggende viden om den grønlandske slædehund.
- Eleverne opnår viden om isens betydning for livet omkring Isfjorden.
- Eleverne træner deres færdigheder i kommunikation og samarbejde.

Organisering

Vi anbefaler, at eleverne arbejder i mindre grupper, parvis eller enkeltvis. Afhængigt af, hvad der passer bedst til den enkelte elev, og hvilke kompetencer der skal udvikles. Vær opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er ens bedste ven, man arbejder bedst sammen med. Samarbejde mellem eleverne handler om netop samarbejde og ikke kun samvær.

Vejledning til Book Creator bogen

Book Creator bogen *Hundepladsen* er en elevbog, der knytter sig til podcasten *Hundepladsen*.

Podcasten varer 5:38.

Forløbet er tilrettelagt med fokus på elevernes undersøgende, eksperimenterende og skabende tilgang til læring.

Forløbet omfatter tre trin:

- Arbejdet før der lyttes til podcasten.
- Lytning og arbejde med podcasten.
- Efterarbejde med tema og viden fra podcasten.

Det er en god idé at høre podcasten, før den præsenteres for eleverne.

Side til side vejledning – Book Creator bogen “Hundepladsen”

Velkommen til Isfjordscenteret, side 4-7

Eleverne møder Isfjordscenteret i fire billeder: sommer og vinter, skelettet af bygningen og Kangia gletsjerfronten.

På side 6-7 er der dels en tekst, dels tre videoer, der viser tilblivelsen af Isfjordscenteret.

I klassen kan I tale om:

- Hvad Isfjordscenteret er.
- Hvad formålet med en institution som Isfjordscenteret er.
- Hvordan der ser ud omkring Isfjordscenteret.
- Forskellen på sommer og vinter, både der hvor I bor og i Grønland.

Hvad ved jeg om Grønland, side 8-11

Eleverne skal gøre sig klart, hvad de allerede ved om Grønland, inden de påbegynder arbejdet med podcasten. I denne podcast er der fokus på slædehunde, men måske har I arbejdet med nogle af de andre podcasts eller på anden måde erhvervet viden, som kan aktiveres inden arbejdet.

På side 8 er der et link til Google Maps. Her kan eleverne selv prøve at finde Isfjordscenteret på kortet.

Du kan også eksperimentere med at lade dem finde stederne i podcasten, så de har et billede af hvor de er placeret. Her er stederne:

- Ilulissat
- Isfjorden
- Nordgrønland
- Hjørring

Endvidere er der på side 8 fire spørgsmål som kan hjælpe eleverne på vej. Her er forslag til flere spørgsmål:

- Hvor mange mennesker bor der i Grønland?
- Hvad bruger man slædehunde til?
- Hvor stort et område dækker indlandsisen?

På side 9 indsætter eleverne deres svar. De vælger selv hvilken form de vil anvende.

Forslag til mulige udtryksformer i BookCreator:

- lave en model/tegning i hånden, tage et billede og indsætte det.
- finde billeder i BookCreator om Grønland og indsætte dem. Herefter kan man lave en tekst til billederne.
- indspille en lydfil hvor man fortæller om det man ved om Grønland.
- eller en kombination af ovenstående.

På side 10-11 er der indsat et kort over Grønland, med seks røde markører. Lad eleverne indsætte markørerne der hvor de kender byer eller bygder i Grønland. De kan skrive navnet på byen eller bygden i felterne ved siden af markørerne.

Indspilning af lydoptagelse, indsættelse af billeder og indsættelse af tekst. se instruktion 1, 2 og 3 [her](#).

Faglig lytning, side 12-15

Eleverne skal nu lytte til podcasten *Hundepladsen*. På side 12 gives der en introduktion til podcasten samt en kort vejledning. Klik på billedet på side 13 sætter podcasten i gang.

Det anbefales at lade eleverne lytte parvis eller i mindre grupper. Lad gerne eleverne bruge nogle minutter på at tale om det, de har hørt, inden de går videre.

På side 14-15 skal eleverne lave et resumé af det, de har hørt i podcasten. Det kan de vælge at gøre på forskellige måder:

- skrive en tekst
- indspille en lydfil
- lave en model/tegning
- noget helt andet som de er vant til at arbejde med i forhold til resumé og notatteknik
- – eller en kombination af ovenstående

Indspilning af lydoptagelse, indsættelse af billeder og indsættelse af tekst. se instruktion 1, 2 og 3 [her](#).

Mit opslagsværk, side 16-17

I skal nu lave en fælles opsamling i klassen, hvor I gennemgår elevernes arbejde med siderne 14 og 15. Den fælles opsamling skal forberede eleverne således at de kan lave deres eget opslagsværk, som de kan vende tilbage til undervejs i arbejdet med podcasten. I dette opslagsværk skal eleverne forklare betydningen af de nøgleord og fagbegreber, som I har gennemgået – ved hjælp af tekst, lyd, billede, tegning, eller en kombination heraf.

Vi anbefaler at du starter med at bede eleverne om at komme med de nøgleord og eventuelt fagbegreber, som de har hørt i podcasten. Bagefter supplerer du med følgende nøgleord og fagbegreber, der er centrale i podcasten og vigtige i det videre arbejde.

- *Kultur* – består af de samlede værdier, vaner, traditioner, viden og holdninger, som karakteriserer et samfund eller et individ i deres egen historiske og geografiske kontekst.

I podcasten bliver de præsenteret for en fanger- og fiskerkultur. Grønland har siden de første indvandring ved Thule, for mellem 4-5000 år siden, været afhængig af naturens ressourcer i form af fisk, fugle, land- og havpattedyr. Fangst og fiskeri er stadig det vigtigste livsgrundlag for inuit(terne) og det grønlandske samfund. Disse naturgivne betingelser har ført til udviklingen af en særlig kultur, bygget på stolte traditioner.

Hvad kender I til Grønlands kultur?

Hvilke andre kulturer kender I?

- *Grundpille* – er en del, der danner fundamentet, en vigtig forudsætning for eller bestanddel af noget. Hundene er en grundpille i den grønlandske fanger- og fiskerkultur. Hundene transporterer fangst, fisk og mennesker over isen og fjeldet, hvor andet ikke er muligt. Hundene er grundpillen for transport.

Hvorfor er hundene en grundpille i denne kultur?

Kunne man være fanger og fisker uden at have hunde?

- *Livsnerven* – er et forhold, der er en afgørende betingelse for, at noget kan fungere. Hundene er livsnerven i samfundet, hvor de i generationer har trukket fangsten med hjem til bygden; hundene er altså betingelsen for at fangsten kommer hjem. Hundene har desuden transporteret mennesker mellem bygder og kontinenter.

Hvad betyder det at noget er en livsnerve for et samfund?

Hvad er en livsnerve for din hverdag?

- *Cyklus* – er karakteriseret ved at noget mere eller mindre regelmæssigt vender tilbage, gentager sig. Et døgn har et kendt og fast forløb. Det er inddelt i dag og nat. Årstiderne kommer og går i en bestemt rækkefølge. Isen har en cyklus. Isens bevægelser påvirkes af kulde og varme (årstidernes cyklus), som igen påvirker fangstdyrenes livsbetingelser. Fangstdyrenes cyklus følger isens cyklus.

Hvordan påvirker isens cyklus arbejdet med hundeslæderne?

Hvilke faktorer kan påvirke årstiderne og dermed isens cyklus?

- *Tilpasning* – alt levende må tilpasse sig det givne miljø for at overleve. Tilpasning drejer sig om, at når et dyr skal leve i et bestemt miljø, er det nødt til at indrette sig efter de levevilkår som foreligger for at kunne overleve.

Et dyr kan tilpasse sig et miljø på flere forskellige måder. Gennem den naturlige selektion vil dyret udvikle sin anatomi og adfærd, så de optimeres til de herskende levevilkår.

Naturlig selektion kan f.eks. foregå ved gradvist at udvikle en pels, der passer til ekstremt vejr, som den grønlandske slædehund har gjort. De hunde, der ikke har udviklet en pels, der kan beskytte dem, vil dø. På denne måde vil de genetiske fordele blive videregivet til dyrets afkom, og kun den der har tilpasset sig bedst, vil overleve. Se mere her ([Den Grønlandske Slædehund](#) side 13).

Hvordan tror du at den grønlandske slædehund har tilpasset sig et liv i Grønland?

Hvordan har vi mennesker tilpasset os det liv, vi har nu?

Kender du andre eksempler på dyrs tilpasning?

- *Energi* – et dyr skal have føde i form af kulhydrater, fedt og protein for at overleve.

Man inddeler levende organismer i to grupper, autotrofe og heterotrofe.

Autotrofe kan selv lave næring i form af kulhydrater, som f.eks. planter der laver glukose ved fotosyntesen. Heterotrofe får næring ved at spise andre levende organismer, både i form af fedt, kulhydrat og protein.

Fedt, kulhydrat og protein, også kaldet næringsstoffer, bruges til at opretholde diverse processer i vores celler der sikrer, at vi kan holde os i live.

Vi bruger næringsstofferne som en energikilde i vores forbrænding (respiration) og som byggesten i kroppens celler. Se mere her [Den Grønlandske Slædehund](#), side 42 og

[Fodring af slædehunde Dyrlegeembedet i Ilulissat - PDF Free Download \(docplayer.dk\)](#)

Hvad ved du om madpyramiden?

Skal vi have mest fedt, kulhydrat eller protein?

Skal hunde og mennesker have samme fordeling af næringsstoffer?

Indspilning af lydoptagelse, indsættelse af billeder og indsættelse af tekst. se instruktion 1, 2 og 3 [her](#).

Videoer om slædehunden, side 18-23

Eleverne skal nu se tre film om slædehunden i det moderne Grønland. De tre videoer på side 18-23 er lånt fra forskningsprojektet QIMMEQ, og de går helt tæt på mennesker, der alle har slædehunden som en del af deres liv og hverdag. Yderligere to videoer kan findes på [hjemmesiden](#). De er på grønlandsk med engelske undertekster. Siderne indeholder en kort beskrivelse af videoerne, samt spørgsmål der skal hjælpe eleverne med at reflektere over det, de ser.

Lav en fælles opsamling efter de har set videoerne og reflekteret over spørgsmålene.

Når arbejdet med videoerne er færdigt, skal der sættes tid af til at eleverne kan opdatere deres opslagsværk på side 16-17 med eventuel ny viden.

Udstilling, side 24-27

Eleverne skal forestille sig at de er ansat på Isfjordscenteret og har fået til opgave at lave en ny udstilling, der informerer om *Den Grønlandske Slædehund*. De skal behandle dens biologi og dens oprindelse, mens resten er op til dem.

På side 24 er der et link til [Qimmeq](#), bogen om den grønlandske slædehund, hvor eleverne kan hente information.

Eleverne vælger selv, hvilken form og hvilket medie de vil benytte til at producere og formidle deres produkt. Det eneste krav er, at det skal være noget, som ville kunne indgå i en udstilling på Isfjordcenteret. Eksempler kan være: en podcast/lydfortælling, en video, en fotoserie, en animationsfilm. Kun elevernes fantasi sætter grænser.

Organiser eleverne parvis eller mindre grupper. Afhængig af hvad der passer bedst til den enkelte elev, og hvilke kompetencer der skal udvikles.

Undervejs i arbejdet med udstillingen skal læreren afsætte nogle tider, hvor eleverne kan give positiv kritik til hinanden. Det vil sige, at eleverne tager stilling til: *hvad er godt – hvad kan eventuelt gøres bedre*. Læreren understøtter og guider processen. I videoen [Austin's Butterfly](#) gives inspiration til konstruktiv og positiv elevkritik. Den handler om elever på yngste trin, men kan fint omsættes til alle niveauer.

Når arbejdet med udstillingen er færdigt, skal eleverne fremlægge deres produkt ved en samlet "udstilling på Isfjordscenteret". Det kan være digitalt eller arrangeret som en slags fernisering. Organiseres udstillingen fysisk på skolen, kan den være åben for alle, som kunne udgøre en målgruppe.

Optag en video af udstillingen, så elever i Grønland, Danmark eller rundt om i verden kan lære noget om den grønlandske slædehund.

Det videre arbejde

Drøft i klassen den indhøstede viden om is og slædehunde, og skab overblik. Ajourfør opslagsværket med nye begreber.

Elevernes produkter gemmes, så de kan arbejde videre med dem i de efterfølgende podcasts.

Kolofon

Podcasten *Hundepladsen* er lavet for Isfjordscenteret i Ilulissat af Katrine Nyland.

Grafik udviklet af Oncotype.

Undervisningsmaterialet til Podcasten *Hundepladsen* er produceret af Lotte Brinkmann og Daniella Maria Manuel, Anholt Læringsværksted.

Undervisningsmaterialet *Hundepladsen* er udgivet under en Creative Commons kreditering-licens CC:BY. Materialets tekster, opgaver og billeder må deles, gengives og bearbejdes, når blot man krediterer ophavet 'Hundepladsen by Isfjordscenteret Ilulissat'.

Børnefagbogen [Qimmeq – kalaallit qimmiat qimuttoq – den grønlandske slædehund](#) er udviklet af Anne Katrine Gjerløff, Ilisimatusarfik og Statens Naturhistoriske Museum.